

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

София, 9 януари 1979 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ДНЕВЕН РЕД	3 стр.
ПРИСЪСТВУВАЩИ	4
ОТКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	5
ИЗЛОЖЕНИЕ НА РЕЖИСЬОРА	
Младен Киселов	5
ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	19
ЗАКРИВАНЕ	
предс. Дико Фучеджиев	23

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

Стенографски протокол

София, 9 януари 1979 година

/Открито в 9,45 часа/

- 0 -

Д Н Е В Е Н Р Е Д

1. Присъствие в началото на репетициите на "Опит за летеене" от Йордан Радичков.

- 0 -

ПРИСЪСТВУВАТ:

Дико Фучеджиев - председател

Йордан Радичков

Младен Киселов

Николай Николаев

Виолета Бахчеванова

Банчо Банов

Пенчо Линов

Маргарита Дупаринова

Крум Табаков

Енчо Халачев

Александър Панков

Слаака Славова

Николина Лекова

Александър Григоров

Илиана Друмева

Венера Наследникова

Филип Филипов

Георги Черкелов

ОТСЪСТВУВАТ:

Сава Хашъмов

Любомир Кабакчиев. - в чужбина

Ружа Делчева

Крикор Азарян

Антония Каракостова

Рачко Ябанджиев

Юри Ангелов

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Съгласно желанието на художествения съвет днес в началото на първата репетиция на "Опит за лете-не" са поканени всички членове на художествения съвет. Това е необходимо, както беше казано тогава, с оглед на демокрацията в театъра и то се провежда най-стриктно.

Смисълът на това присъствие ще се изрази в това, че др. Младен Киселов, режисьорът на постановката, ще направи едно кратко изложение, което за мен представлява интерес и от техническа гледна точка, защото има ред неща, които трябва да бъдат тука много конкретно изяснени, за да не изпадаме по време на репетициите, когато се направят работите за сцената, в нежелателни ситуации. Защото в постановката са заангажирани и актьори от по-възрастното поколение, което си има своето значение. Става въпрос и за физически натоварвания, за не съвсем нормални състояния като висене, как ще стане и т.н.

Така че аз искам да дам думата на др. Младен Киселов да ни запознае сбито и накратко, а след това каквито въпроси имат членовете на художествения съвет, да ги поставят и да оставим след това режисьора и актьорите тука да продължат своята работа.

Давам думата на др. Киселов.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА РЕЖИСЬОРА

МЛАДЕН КИСЕЛОВ: На предишното заседание на художествения съвет, когато обсъждахме декора, всъщност много от нещата бяха вече изказани в словото на художника и в това, което тогава разказах. Всъщност сега бих искал да обърна внимание повече върху

посоката, в която ми се иска да върви работата, и разбира се някои уточнения от чисто техническо естество, които безпокоят естествено и др. Фучеджиев, и предполагам и участниците, свързани с това прословуто летене.

Как мисля, че трябва да стане това?

Летенето ще се помъчим да бъде според един текст уведен, който има нашият автор и който сега ми се иска да ви прочета.

Активната част от летенето ще се изпълнява от младите актьори, доколкото ги има в театъра. Актьорите от средното поколение ще участвуват преди всичко словесно и статично. Например двамата апостоли Петър и Павел ще летят разположени удобно вътре в качето. Защото средното поколение в българския театър натеза и се отказва от пластическия израз. Пък и по-старите са реалисти, а младите все още хвърчат из облаците и ако с единия крак са на земята, с другия са на небето. /Весело оживление/

У младите имаме още и желанието да се покажат юнаци, пред момите и невестите от Аврамови махали. /Веселост/

Това парченце от уводния текст на Йордан Радичков исках да прочета, защото ми се струва, че то много по-сбито и по-образно е изразило това, което аз исках да кажа като уводни думички по този повод.

Разбира се ще направим всичко възможно да няма проблеми от техническо естество. Но това, което имаме като проект, предстои да бъде изпробвано на сцената и то изпробвано с хора, които се занимават с това, чиято професия е такава.

След като бъде направено това нещо и след като ние всички като наблюдатели видим доколко това, което ни се предлага, е реално и използваемо, тогава ще направим първите си плахи опити и ние. Какво да се прави, като героите се откъсват от земята и откъсването от земята е абсолютна необходимост. Не може да се

И
реши или поне аз не мога да си представя в момента, тази част от представлението по такъв начин, че да си останем на земята. Мисля, че напротив, трябва да се направят всички възможни опити, при това, което е реално, това, което е възможно, да бъде направено.

Струва ми се, че в техническия замисъл има предвидено нещо за безпокойствата, поне основните, които ще възникнат естествено. Но това ще реши само пробата, само практическата проба. Друг път няма. Ето с двама инженери се занимаваме вече 20 дни с тази работа, можем на хартия всичко да си представим, всичко да предвидим, обаче ското щом види и ръката щом пипне - тогава става ясно.

Така че освен едно уверение от моя страна, че ние правим всичко възможно, за да бъде едновременно и достатъчно ефектно за зрителя и достоверно, а също така и едновременно да бъде абсолютно безопасно това и да може да се играе при тези условия, ние ще направим всичко, което зависи от нас. А там - каквото сабя покаже, когато го видим реализирано. И то затова ние правим един предварителен опит, в който ще се маркира всичко, и чак тогава ще се пусне да се прави.

Аз не виждам друг път освен пробата и то на най-първите проби ние всички ще седнем като зрители и просто ще преценим заедно доколко това е реално, доколко това е изпълнимо, доколко можем да съществуваме в тези условия. А че трябва да съществуваме в такива условия, това е просто условие на тази пиеса. Това за средната част, за полета.

Първите две части според мен, всъщност първата и последната част не представляват никаква трудност от техническа гледна точка, пък аз съм убеден, че и актьорски нещата ще бъдат много бързо хванати и разчетени яко.

По средната, полетната част има ли някакви мисли и въпроси? По самия полет. Аз поех следния път. Ние - зрители, а хора от цирка, чиято професия е това, демонстратори без нас. Това е следващият етап. Т.е. в един момент ще седнем долу на първия ред и те ще ни покажат какво може да се прави с тази работа, а ние ще решим какво можем да правим, какво не можем да правим. Тази проба е абсолютно задължителна, за да може просто реално да си представим, а не само на думи. За мене думичките нямат никакво значение в случая, нито пък проектите, които разглеждам и които са чудесни като чертежи. Но сами знаете, че каквото е като се дигне пердето, това е.

Те ще ми дадат някъде около 25 януари готовност за полетната част, за първите проби. А другата част ще бъде готова много по-рано - земята, която се повдига. Така че първата и последната част на представлението мисля, че ще можем много бързо да направим, да слезем долу на площадката, ако имаме готовност в залата.

Тъй като и двамата инженери са много сериозни и се хванаха с много голямо желание за тази работа, предполагам, че те ще направят всичко възможно, каквото зависи от тях, за да бъдат готови първо в срок и второ, наистина да бъде и удобно, и красиво, и използваемо просто. Това е най-важното условие за мен - да бъде използваемо.

Това е по тази част. Ако има някакви въпроси или мисли, да продължим диалога.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Колко репетиции ще бъдат необходими, за да слезете долу?

МЛАДЕН КИСЕЛОВ: Зависи как ще тръгне работата. Много зависи от това. Аз се надявам, че ще тръгнем леко и весело, че няма какво да правим толкова дълго на масата. Но тъй като аз се познавам с повечето актьори, но за първи път ще се срещаме, не

бих могъл сега да сложа срок. Това би било някаква лъжа от моя страна. По ми е интересно да тръгна сериозно с всички сили и да се опитам да съкратя максимално този период, защото всъщност на мене ми се струва, че разиграването на историята е важното и там ще стане ясна истинската посока, отколкото дългите теоретизации по този повод.

Но аз искам просто веднага да отбележа и нещо друго, което за мене е много радостно. Това е, че Йордан ще бъде на наши репетиции и че тъй като вече имам опит от "Лазарица", той е един от най-благодарните автори, които аз съм срещал, в смисъл той излиза от актьора много някак си непосредствено, много интуитивно и мисля, че всички ще имате удоволствието просто от една такава съвместна работа и с неговото участие, защото това, което беше, като прочетох "Лазарица", е една гаранция вече за мене по линията на това, по линията на словото, по линия на напишването на действителното слово, той е великолепен сътрудник в практическата работа. Просто много се радвам, че той има възможност, има сега време да ни отдели в началния етап на работата, докато всеки оглежда човека си, докато всеки навлиза в кожата на този, който трябва да бъде игран.

ЙОРДАН РАДИЧКОВ: Другарю Киселов, ама това не значи, че накрая ще направим пиесата неузнаваема.

МЛАДЕН КИСЕЛОВ: Разбира се, другарю Радичков.

Просто аз искам да кажа, че вие сте човек, който слава богу отговаря на въпросите на актьорите, а не казва ...

ОБАЖДАТ СЕ: Така го е написал авторът. /Веселост/

МЛАДЕН КИСЕЛОВ: Да, така го е написал авторът.

Аз си давам сметка за особената тъкан, която има тази история. Аз такава пиеса досега не съм поставял и на мене самия ми е много интересно да я разгадавам като тип театър просто, как

во да е това.

Малкият опит, който имам от "Лазарица", е все пак уникален за тип монотеатър. А тука просто картинката е друга. Всички са едновременно на сцената и как да се подходи, че едновременно да се пази очарованието, което човек има, като чете текста, и едновременно да се разрази една такава игра, че в един момент тя да надскочи текста. Извинявайте, другарю Радичков.

Струва ми се, че едно от качествата на тази пиеса е нейната игрова ситуация, която вътре съществува, играта, която е заложена вътре, освен думичките, които сами по себе си имат стойност много висока, но случката, която е вътре, е достатъчно провокираща и вълнуваща за мен. Това, че едни хора се опитват да полетят и това, че в един момент тази работа завършва с такава жестока финална сцена, и въпреки тази жестока финална сцена, перцето от тази врана лети и те не му дават да падне - тези, които са пребити, които са направени на нищо, които са смляни.

Мисля, че има някакъв много тънък и много човечен финал тази история. За мене има нещо много вълнуващо в пиесата именно в това, че вътре има процес, който да се изиграе. Критиците смятат, че Йордан е преди всичко навързващ думичка за думичка автор и че като че ли там театърът е малко на втори план. За мене това не е така. Просто, пак повтарям, играта, която е вътре, изправянето на хората срещу нещо, удивлението им от нещо, удивлението им от себе си, изправени пред нещо ново, усещането, че си тук, радостта да се откриеш в ново качество, те запяват по едно време горе, като летят! И това сгромолясване страшно, този бой, който им хвърля полицията, и това преодоляване на ужаса. В тези няколко точки се съдържа такъв заряд човешки, такава мощ, че за мен е много интересно да се опитаме да я направим на театър, да я направим на игра на конфликти.

Тука има нещо много интересно вътре като развитие в тази история. Тя започва като конфликт на две групи хора, директен, остър конфликт. След това на обединение на тези групи хора срещу нещо друго. След това това нещо друго ги отнася в една сфера, която те не са очаквали и която е просто надникване в друг свят.

И тука искам да отбележа едно нещо, което лично на мен ми направи много силно впечатление. Това е новата сцена, която направи Йордан на срещата с близките горе, по време на летенето. Това за мене е невероятно силна сцена и на мене ми се струва, че на нея трябва да се обърне особено внимание, когато започнем вече да строим представлението долу върху сцената. Даже си мисля дали няма смисъл да се опита това да се овещества, примерно както висят нашите хора отдолу, там, където е била земята, която, ако си спомняте, когато те се хванат и се качат в тази гондола на балона и се хванат и той внезапно ги повдигне, всъщност не те ще полетят нагоре, а земята ще потъне под краката им, земята ще тръгне надолу. И там, където е била земята, от тази яма просто да извадим - разбира се това е луда идея, още не съм сигурен дали тя трябва да се осъществява, но аз предпочитам да работим така - да ви разказвам в момента веднага това, което си представям, което мисля, а в пробата да се убеждаваме дали това е реално или не.

В този смисъл, ако отдолу излязат деца, жени, възрастни хора, млади хора, които вече ги няма, които вече са мъртви, и акте търсят своите близки, които са в гондолата, а тези от гондолата викат тях без да могат да се видят, без да могат да се чуят т.е. ако контактът, човешкият контакт бъде главна тема на това произведение, ако ние успеем да направим човешки кръгательно представлението - не знам как точно да се изразя - а не рационално, смислово, здраво, яко и т.н. и т.н. - така наречената българска

драма - мисля, че едно от висшите качества на това произведение е трепетът, с който е написано. То е написано с много особено, с много тънко перо. Тука може да стигаме до крайности, когато изостряме типове. Когато изостряме отделните типове, може най-често тина да се стига до гротеска, до крайности. Но ми се струва, че главният камертон, който трябва да звучи през цялото време, трябва да бъде това разбираемо ли е и за най-простия, за най-нормалния човек, който влиза в салона, това трогва ли го, това има ли отношение към неговия живот, който той води ежедневно.

Или другият път - да се направи история, в която участват чудаци, странни типове. По тази линия дал господ и талант, и стръв у всички да се направят чудаци. Това ми се струва, че не бива да бъде цел в никакъв случай! Напротив, ако можем това като една посока да съчетаем с някаква пределна достоверност, пределна човечност и разбираемост - най-важното! - това ще бъде идеалното.

Струва ми се, че тук се срещаме с онова качество, което отделя Йордан в нашата литература днес - това уникално съчетание на странни типове с разбираемост на всяка ситуация, на всяка думичка, това нещо, което лично за мене е най-голямото качество на тази работа.

Да ви кажа, че знам точно накъде трябва да се върви 100 %, това значи да не кажа истината. Аз самият се ориентирам в материала, аз самият чакам от вас помощ. Спомних си тази реплика в "Лир", невероятна - болестта на времето е, че луди водят слепи. Мисля си, че няма да бъда пред вас истински, ако аз ви кажа, че аз знам точно тази работа какво трябва да представлява. Аз усещам интуитивно посоката. Аз мога по време на работа веднага да кажа: мисля, че това е нататък, а мисля, че това не е нататък. Но да кажа, че това представление аз го знам, не мога да кажа.

Това значи да излъжа.

Предпочитам да се удивлявам по време на репетициите и да се паля от това, което виждам насреща си. Предпочитам да търся резултат на конкретните контакти с вас, отколкото да ви наложя едно решение, а още по-малко пластическо. Предпочитам да извлече онази пластика от всеки тип, който играе, онази пластика, която вие съдържате в себе си като изпълнители. Просто от вашето тесно да моделираме странните и загадъчни типове, които тука населяват тази история.

Аврам е такъв, какъвто е еди кой си. Аврамчето е такова, каквото е еди какво си, какъвто е изпълнителят. За мен този подход е основен, принципен, бих казал въпрос на гледна точка.

Тъй като се виждаме за първи път, бих искал, макар и да се отделя малко настрани, извън посоката на пиесата да кажа няколко думи. Много се вълнувам от тази среща с вас, защото в края на краищата тази история трябва наистина да бъде направена тук. Тя е написана за тези актьори, за този театър и тя би могла според мен да прозвучи истински тук, именно тук, защото нейната мисъл е многопосочна. Това не е еднозначна история. И именно ми се иска да вървим по пътя на отказването от еднозначните решения, от това, че виждате ли Петлето, ето първото, което ми идва тука пред очите, той е това. Какво е той - ние ще го изкопаем с Кирил, а не аз да разкажа какво е той и да се мъчим да влезем в тази риза, да го облечем в тази риза.

В този смисъл и пътят, по който вървахме с Венера Наследникова, беше такъв. Ние ще ви предложим нашата представа за този тип, за всеки тип, а от тука нататък, ако трябва, дайте тази представа да я преобърнем съвсем, но вие да се чувствувате удобно, да ви се играе този тип именно, а не да вървим по пътя на ето скицата, вашата риза е такава, тука обувките ви са такива

и т.н.

Разглеждам своето участие в нашата работа преди всичко като начална провокация, именно като начална провокация. Не мога да работя по друг начин, просто така работя. В този смисъл да се надяваме, че от контакта от кремъците може нещо да изкочи и да пламне.

Знам, че историята е тежка за реализация. В този смисъл пиесата е необичайна. И понеже имах няколко разговора по този въпрос, искам да ви кажа относно техническата реализация, че водих разговори с няколко хора. Казват: Йордан я е писал въобще, сякаш това няма да се прави в театър, а ще се прави на киното, това е за киното.

За мене едно от големите качества на пиесата е това, че Йордан я е написал спонтанно, т.е. тази спонтанност е великолепна. Той фиксира какво трябва да бъде, как си го представя. Трябва да лети ангел. Инженерите, с които се занимавам, дето ви казах, просто това им взема акъла и те ходят като болни, защото как може така да се пише за театър! /Веселост/ Трябва да лети ангел! Ами за да лети ангел, трябва... Ами трябва! Сега какво да правим! Трябва да се измисли как да стане, а не да се измисли как да не стане.

Мисля, че тук това е качество, това е откровеност на автора, която аз високо ценя.

Същото беше в "Лазарица" - откровеност! В края на краищата много от нашите автори се съобразяват с така наречените закони на театъра и при подхода ни към техните пиеси много често и ние подхождаме по този начин, по законите на театъра. А тука моментално се смачква онова своеобразие, което носи всеки автор, разбира се ако той е автор.

Иска ми се да направим пределно леко, въздушно представ-

ление, при това с моменти на много ярост вътре. Само че не по линия на това "аз комплектувам с тебе и затова ние сега ще се скараме", а по линията на онази ярост, която всеки носи в себе си не даже толкова конкр етно срещу конкретен човек, а срещу живота си, срещу съдбата си, срещу това дете му е изпратил господ, и дете той си го мечтае, ама не може да го реализира. Т.е. да се върви по един път, който да направи типовете естествено различни един от друг, както естествено са различни хората един от друг, защото всеки в самотния си кръг е яростен докрай.

А когато той си представи, че причината за неговите нещастия е някой друг, тогава възниква така нареченият директен конфликт, който слава богу никога не е проблем да бъде изигран.

Според мен проблемът е в това - да се напила какво вътре този човек към него самия го яде и какво не му стига, за да се чувства добре на тази земя. Често това е неосъзнато от героя, но трябва да бъде осъзнато от нас, за да може да го изиграем.

Извинявам се, че правя непрекъснато такива завои ту вляв ту вдясно, но предпочитам да изкажа това, което тази работа на дадения етап ми е дала. А от тука нататък просто нека всеки да си мисли по своята си линия, ако това, което говоря, дава някаква храна за въображението.

Иска ми се да бъдем някакси пределно прости в подхода към всеки тип и да бъдем на ниво в смисъл всеки от тях, тука няма прости хора, това е също нещо, на което искам да обърна внимание. Имаше много години тенденция Йордан да се смята като певец на престолюдието. Това е така донякъде, защото той се занимава именно с простия човек, но веднага искам да сложа едно "но", той се занимава със сложния живот на простия човек. И в този смисъл аз смятам, че тука имаме работа с дълбоки типове, с безкрайни типове и текстът е една частичка от тях. Аз затова казвам

че се радвам, че Йордан ще бъде на нашите първоначални репетиции, защото напишването на тила, неговите разкази за отделните типове са много интересни. Те са повече от текста винаги. Винаги! И ако можем да измъкнем онова - аз се извинявам, че говоря може би много познати неща, но ми се иска да ги изкажа в тази аудитория, още повече че започваме с художествен съвет, а не само със състава, с който ще репетираме - ако можем да измъкнем този нещастен подтекст, който все ни мъчи и който ако успеем да го напишаме, мисля, че представлението ще светне отвътре. което е целта.

В края на краищата този, който гледа, трябва да каже: да, това е живот! А този, който гледа от салона, той гледа живота всеки ден около себе си. Той може да различи моментално кое е живот, кое не е живот, кое е схема.

Струва ми се, че ние ще можем да избегнем схемата, защото - това, което разказах в началото - преследването, полетът, сгромолясването, пребиването в полицията при финала - това е схема. Това е схема, колкото и тя да е вълнуваща сама по себе си, колкото и да е оригинална сама по себе си. Тя е схема и ние трябва да избягаме от нея! Нека тя да остане скелета, това, ако влезе някой нетрезвен в салона като зрител, той да каже: Аха, летяха, паднаха и ги пребиха от бой! Аха.

Но този, който е нормален в салона, той трябва да изтрие не, когато усети, че тука е животът - животът с неговите невероятни сложности и с пълната липса на схеми!

В този смисъл предпочитам в нашата история да няма морал, да няма извод, както в "Чайка" се казва: искате да извлечете морал. Дето казва: мъничък морал, непременно, удобен за всекидневието, за ежедневните ни нужди, разбираем, ясен за всекидневието.

Не ми се иска да формулирам в този смисъл. Не ми се иска

да ви кажа каква е идеята на бъдещото представление. Идеята на бъдещото представление е да направим един живот, да изтъчем един живот, да го моделираме, да го направим пределно разнообразен, с неочаквани ходове, с неочаквани завой, с мечти вътре, с ярост, с невъзможност да се понасят едни други и за това прегръщане и с обща песен.

Т.е. да направим една такава нишка, която човек да следи без да усеща, че непрекъснато с пръст му се показва как трябва да живее и как не трябва да живее. Изводът той ще си го направи сам как трябва да живее. Т.е. моралът на баснята нека да е интимен. Нека в къщи през нощта, като легнем, да спим и на другия ден да му дойде моралът, ако въобще му дойде. И той ще дойде при този, който има нужда да извлече морал. А този, който няма нужда да извлече морал, нека да усети, че е бил съпричастен на един живот два часа и половина, че е живял истински два часа и половина, смял се е, тъжил е, бил е човек два часа и половина заедно с още 700 души. Това е целта. А не да формулираме моралния извод. Той е разтворен в текста. Аз за него не се боя. Той е като въздухът, той е между думичките вътре - моралният смисъл.

Фактът, че се сблъскват прости, обикновени, селски хора с една полиция е достатъчен повод да се извлече морал, ако трябва той да бъде извлечен. Но на мене ми се иска да бягам от това по време на репетициите и просто не очаквайте от мен да формулирам. Искане ми се да копаем, искане ми се някак си изследователски да се подходи: що за човек, защо е тука, защо в този час на деня даже ние с Киро почнахме един такъв разговор преди известно време, защо в този час на деня той е тука, на полето, какво прави тука, какво иска, какъв е животът му, та той в такъв час на деня трябва да бъде на полето.

Т.е. свърхконкретният подход по време на работата е ед-

ната страна на работата. А другата страна на работата е този общ подход, за който сега ми се искаше да кажа няколко думи, защото без това аз няма да бъда достатъчно откровен пред вас.

Тази история за мен е вълнуваща с това, и даже ми се иска в представлението това да бъде особено мощен акцент, с това, че едни хора, които са се опиянили от възторг, които са се разпели и които са се чувствували по висш начин добре, ги бият с камшици за това. За това, че са били хора, че са се отпуснали за момент, ги правят на нищо. И това пребиване с камшиците накрая ми се иска да стане просто една от върховите сцени на представлението, да има в нея нещо библейско като мощ и като земна сила, и като протест ако щете, и като всичко!

Самият факт, че Йордан прекарва героите през такива завои, е достатъчно интересен и любопитен повод за работа, повод за вълнение по-скоро. И ми се струва колкото повече бъдем на ниво, сякаш разказваме за себе си, сякаш разказваме за своя си живот, толкова повече мисля, че ще можем да направим представлението истинско и истински вълнуващо.

Аз ценя много сантименталния подход по време на работата. За мен той е все по-голяма рядкост в практиката на нашия театър и ми се иска някак си да почнем със сълзи тази работа. Защото ми се струва, че другият път - да започнем със свити юмруци и с намръщени чела и с ясен морал - това е нещо, което може малко да обедни крайния резултат. Аз не се боя за така наречения Брехтов ефект. Той се съдържа в схемата, в конструкцията на тази история. Ама другото? Онова, от което на хората да им се доплаче, къде е то? Къде е скрито във всеки тип ~~на~~ по отделно? Трябва да се напица! Този път ми се струва по-интересен, по-безкраен.

Може би прекалено много теоретизирам вече и просто време е да свършвам наистина.

Извинявам се, че така хаотично говоря, но мислех вчера да седна и да го напиша това, дето трябва да го кажа, написах няколко думи и се отказах, защото просто нека да пише Йордан, пък ние да правим другото.

Това е, което имах да кажа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Искате ли някой нещо да каже?

МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: На добър час.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Понеже нямате желанието да се изкажат, аз ще поставя няколко въпроса от практически характер.

Сега, другари, ние започваме една много важна работа, много съществена с реализацията на тази пиеса на нашата сцена. Авторът е известен, какво представлява той е известно на всички. Тука сме ангажирали др. Младен Киселов - един от няколкото най-добри наши режисьори, човек, който показва, че умее да разчита драматургията на Радичков с реализацията на "Лазарица" на сцената на Сатиричния театър. Заангажиран е и един състав, който притежава всички качества за най-добро осъществяване на пиесата на сцената.

С тази постановка ние ще участвуваме в националния преглед на българската драма и театър и естествена е претенцията, като участвуваме, да бъдем без конкуренция, малко грубо казано, в смисъл, че това, което ние ще представим като художествена реализация на едно драматургично произведение, ще стои, както е и рангът на този театър, над другите неща, които ще бъдат показани.

Смятам, че съществуват необходимите компоненти като драматургия, като режисура, като актьорски състав за осъществяването на тази задача. Останалото така да се каже е в нашите ръце.

Искам по този повод специално да обърна внимание на актьорите, на актьорския състав.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ-ГЕЦ: Нещо лошо?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Не, само хубаво. И да повдигна баналния въпрос за дисциплината. Предупреждавам, че най-отблизо и най-строго ще следя за проявите и за поведението на всеки един от актьорите. Моля да бъде правилно разбран. Онази вечер тука от трибуната на нашия театър др. Живков говори такива високи слова за Националния академичен театър "Иван Вазов", че ние нямаме друг избор освен със своята работа да докажем и да потвърдим някак, че тези слова са правилни, а не така шеговитата закачка, къде шеговита, къде доста истина онази вечер в хотел София на нашите приятели от Военния театър. Работите са поставени на една много очевидна плоскост и много ясно. Ние нямаме никакви пътища за избор.

Не съм доволен от дисциплината на редица хора и на редица от репетициите, каквато е практиката у нас. В края на краищата има начин да се оправим и с това.

Затова много моля режисьора и помощник-режисьора да имат пред вид това. Помощник-режисьорите се страхуват от някои от актьорите в този театър и не дават фишове за техни прояви на недисциплинираност, за отсъствия или закъснения и т.н. Това ми е известно от досегашната практика. Моите опити да установявам някои неща не се увенчаха с успех поради страха на помощник-режисьорите. Помощник-режисьорите също са си прави хората, защото като ги погне някой от лъвовете в театъра, къде ще ходи!

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ-ГЕЦ: Разбира се.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Гец или някой друг да речем. /Веселост/

Затова аз съм се разбрал с режисьора, тъй като това е в негов интерес, нашите интереси напълно съвпадат, защото и сроковете, в които ние трябва да направим тази работа, не са и мно-

го дълги, и др. Младен Киселов, който е художествен ръководител на един театър, си има своите задължения, няма нито интерес, нито желание да проточва работата надълго и нашироко, нито пък ние имаме желание и интерес от това.

Затова много моля за абсолютна дисциплина.

Днес не виждам тука Андрей Чапразов. Съобщил ли е за това? Не е съобщил. На др. Андрей Чапразов помощник-режисьорът или който трябва ще му се обади по телефона, но предупреждавам режисьора да работи с актьорите, които са тук, които го слушат, които изпълняват неговите желаниа, неговите искания, да му сътрудничат, за да бъде свършена тази работа. С хора, които ги няма няма как да работиш. Аз не мога да разбера какво е това високомерие! Каквито и да сме, народни артисти да сме, каквото и да сме има телефон, ще се обадиш да кажеш, че аз еди какво си, не мога да дойда или не желая да дойда. Какви са тези високомерни хора, събрани в театъра!

Аз нямам интерес да си изострям тука отношенията с този и с онзи и най-малко с народните артисти. Но има пък някои неща, които аз не мога да ги прескачам. Не мога да ги прескачам и не желая да ги прескачам. Който не иска да идва тука на репетиции, ще се обади да каже, че не иска, веднага ще го освободя. Който има нещо, което го възпрепятствува, да се обади да каже по телефона, както всички говорещи хора. Не сме тука глухонеми.

Готов съм, трябва да ви кажа, да поема всякакъв риск за тези неща. Във всяко учреждение, във всяко предприятие в нашата страна има една елементарна трудова дисциплина, която някои хора тука смятат, че за тях не съществува. Като не съществува, ще стои в театъра. Аз не мога да го уволня, но няма да работи и няма да пречи на работата на другите, които желаят да работят.

Предупреждавам най-строго! Хора, които имат в момента

някои неща, които са ги възпрепятствували, заради които не могат да дойдат, или закъснял, да съобщава своевременно. В 9,25 часа всички актьори трябва да бъдат тук! Затова за закъснение след 9 часа и половина ще ми се докладва. Аз ще намеря начин да се оправя с всички. Понеже не става въпрос да си превишавам правата а става въпрос да се изпълняват някои елементарни задължения.

Извинявам се, че се афектирам, но практиката показва, че тука се създават огромни затруднения на режисьорите. Крикор Азарян работи за първи път в този театър. Младен Киселов работи за първи път в този театър. Ами недейте така. Хората и без това ги плашат отвън, че тука този театър е ужасно нещо, че актьорската трупа е ужасно нещо, а с някои постъпки след това ние потвърждаваме, че са имали някакви основания, ако не всички, онези, които говорят тези неща за нашия театър. И защо? Какво сме ние? Ние сме хора като другите, които трябва тука да вършат работата, която им е възложена.

Има начин да се влиза в творчески контакт с режисьора, да се разговаря, да се обсъжда работата, но това трябва да става на една колегиална плоскост. Това, което говори тука Младен Киселов, не е за да ви насипва в главите своето решение, а както сам се изрази, той предпочита провокацията, понеже знае, че вие тука сте достатъчно подготвени и с достатъчно качества хора, за да поемете тази провокация и да намерите заедно с него най-вярното решение на всеки образ и на цялата постановка.

По молба на др. Черкелов той ще бъде освободен от постановката, тъй като е много преуморен и неговото влизане от постановка в постановка води до големи рискове театъра. Затова ще издам заповед. На неговата роля ще отиде др. Кирил Кавадарков, а Антон Радичев ще влезе в ролята на Петлето.

Информирам предварително художествения съвет тука и уча

тниците, за да се знае. Затова извиках в началото преди художествения съвет Черкелов. Още днеска ще бъде издадена заповедта и така ще започне работата.

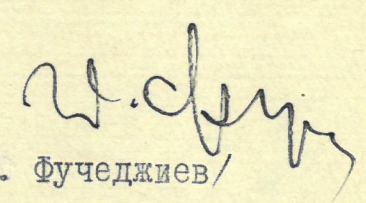
Другари, това са думите, които исках да ви кажа, и да ви пожелаая на добър час на всички с мисълта и с очакването, че вие ще зарежете мъжки с Младен Киселов. Младен Киселов е човек, когото всички ние ~~всички ние~~^{всички} твърде много, да му дадем възможност да свърши тази работа на най-високо ниво, което е в негов интерес, във ваш интерес, в интерес на целия наш театър.

Благодаря.

Който желаят, могат да останат.

/Закрито в 10,40 часа/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Д. Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/Л. Лазов/